

ב' אלול תשפ"ב
29 אוגוסט 2022

לכבוד :
מנהלי בתי הספר
מנהלי קונסרבטוריונים
ומורים לנגינה

שלום רב !

חוזר מפמ"ר לרסיטלים לשנה"ל תשפ"ג

דבר המפמ"ר

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תשפ"ג הבאה עלינו לטובה אנו מבקשים לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוזיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת, שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה.

לקראת שנת הלימודים תשפ"ג עבדו צוותי פיקוח רבים יחד עם אנשי אקדמיה על מנת להוסיף מסלולי היבחנות נוספים על אלה הקיימים מתוך. הוספת מסלולי היבחנות נעשתה על מנת לאפשר מגוון רחב יותר של מענים לתלמידים ובכך לאפשר ליותר תלמידים למצוא את הז'אנר המתאים להם, להתחבר אליו ולהמתקצע בו. חיבור לרלוונטיות עבור התלמיד ישפיע על חדות הלמידה. בנוסף הוספת מסלולי היבחנות מאפשרת לתת ביטוי לרב תרבותיות ולשונות הקיימת בעולם התרבות-בארץ ובעולם. המסלולים אותם הוספנו : שירה בתחום פופ רוק, תזמור, שירה ערבית, כלי הקשה מזרחיים. החל משנת הלימודים תשפ"ג בחינת הרסיטל תהיה חיצונית בלבד. פרטים בהמשך החוזר.

מבחן הרסיטל הינו סיכום עבודה תהליכית של בניית אבן על אבן, שעות על גבי שעות של אימון והכנה נפשית למעמד קונצרט הרסיטל. בחוזר זה ניתן למצוא את כל המידע הנדרש על מנת להיערך באופן מיטבי לבחינת הרסיטל. צוות הפיקוח ואנוכי השקענו זמן ומשאבים על מנת להנגיש היטב את המידע לקראת בחינת הרסיטל מתוך רצון לתת לתלמידים, למוסד בו הם לומדים, ולמורים כלים של תיאום ציפיות והבנה של תהליכי הערכת המבחן של המשרד. לחוזר זה מצורפים מאגרי יצירות המתאימות למבחן הרסיטל ע"פ כלים, תקופות ודרגות קושי (כל שנה אנו מעדכנים את המאגר, מדייקים אותו ומוסיפים יצירות חדשות). כמו כן מצורפים המחוננים, על פיהם יעריכו הבוחנים את יכולת הנגינה בבחינת הרסיטל (מדרג ציונים ותת קטגוריות). מצ"ב גם מהלך הבחינה, על מנת שתערכו לכך באופן הראוי ביותר מכל היבט.

נגנים הנבחנים בבחינת רסיטל נמנים על פלח אוכלוסיית הנגנים שהישגיהם בנגינה גבוהים ומשמעותיים. נגני הרסיטל מהווים מודל לחיקוי. אין לנו ספק שנגני הרסיטל יהיו את המסד למנהיגות העתיד בתחום המוזיקה.

נגני הרסיטל לא הגיעו לרגע הזה לבדם. תלמידים אלה זקוקים למשפחה, שתתמוך ותחבק את רעיון לימודי המוזיקה לעומק. תלמידים אלה זקוקים למורים מקצועיים, שידעו לפתח אותם, לדרוש, "למתוח" יכולות, להוציא מהם את המיטב תוך סבלנות וחום אנושי. הם זקוקים לבי"ס שיכיר בהם כנגנים מובילים, שידע "לתפור" להם "חליפה" נכונה, שתאפשר להם מחד לעמוד במשימות הבית ספריות ומאידך לפתח את יכולותיהם בתחום המוזיקה.

אנו מקווים שבעבודה רצופה מתוך שותפות כנה אתכם, מנהלי הקונסרבטוריון, רכזי המגמות ומורי הנגינה, נצליח להוביל למידה איכותית ונצליח בתקופת הזמן הזו להצמיח גם יצירתיות ומשמעות בלמידה.

קופרוסר בצלאל - מפמ"ר מוזיקה, רן נחום – מדריך מרכז ארצי, יעל טאוב – מדריכה ארצית

תוכן עניינים

4	עדכונים משולחן המזכירות הפדגוגית
4	תכנית גפן
4	הכזרת – "על יסודי"
5	מערכת "מצפן"
6	כללי
6	הוראות כלליות
7	רמות הבחינה
7	טווח הלימודים
7	נוהל הגשת הבקשה
8	לוח זמנים
8	מועדי הבחינה
9	נוהל הבחינה
10	רסיטל בנגינה / שירה – סמל שאלון 048588
10	תוכנית הבחינה
10	מוזיקה קלאסית
11	שירה אמנותית
12	ג'אז - נגינה
14	פופ-רוק - נגינה
16	ג'אז - שירה
18	פופ-רוק - שירה
21	ג'אז פופ רוק – שירה – שנת מעבר
23	בגרות רסיטל במוזיקה בתחום זמרה ערבית
25	כלי הקשה
25	מסלול א' - כלי מקלדת (קסילופון, מרימבה, ויברפון):
25	מסלול ב' - מערכת תופים ורב-כלי:
26	מסלול ג' – טימפני:
27	בגרות רסיטל במוזיקה בתחום התיפוף – רסיטל מוזיקה ערבית מזרחית
29	מוזיקה ערבית מזרחית
30	כלים עתיקים

- 31..... כלים עממיים
- 32..... העבודה העיונית הנלווית בתחום הקלאסי
- 33..... העבודה העיונית הנלווית בתחום שירה אמנותית
- 34..... העבודה העיונית הנלווית בתחומי הג'אז, הפופ והרוק
- 36..... בגרות בקומפוזיציה – סמל שאלון 048587
- 37..... העבודה העיונית הנלווית בתחום הקומפוזיציה
- 38..... בגרות בתזמור – סמל שאלון 048567
- 41..... אופן ההתקשרות

עדכונים משולחן המזכירות הפדגוגית

תכנית גפן

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו, ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד תשפ"ב, עוברים למתווה אחר, במסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימה לבית ספרו בהתאם לשיקול דעתו והתעדוף שלו. שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של הקולות הקוראים מן המטה אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבם.

מדובר במהלך רחב מאד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתקון והתאמה תוך כדי תנועה.

אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות. הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים ונסה למצוא להם פתרונות לשנה הקרובה בפרט, ולשנים הבאות בכלל.

הכוורת – "על יסודי"

לקראת השקת הרפורמה להתחדשות הלמידה במקצועות המח"ר, הוקמה עבור מורי העל יסודי חט"ב והתיכונים, פלטפורמת למידה לפיתוח מקצועי, מקוונת חדשנית, במנות קטנות ובהתאמה אישית.

בכוורת יחידות א-סינכרוניות מקוונות, מושקעות וידידותיות, של 3 שעות למידה עצמית בבית בכל זמן ומכל מקום, והמורה יכול לבחור לעצמו את התכנים שהוא חושב שסייעו לו באופן מקצועי, תוך צבירת גמול.

הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה כבר עכשיו, ובהדרגה עולים בה יותר ויותר תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד.

למורי המח"ר, לצד כלים בנושאים כלליים, יעלו יחידות קטנות של 3 שעות דיסיפלינריות שיכולות להעשיר את המורים ולסייע באתגרים, בהשראה ובעוד.

בנוסף במשושה המכונה "כאן מתחילים" יחידות מקוונות ללמידה עצמית המסבירות והמבהירות את הרפורמה בצורה מאירת עיניים ומדוייקת.

ניתן ללמוד באמצעות הכוורת באחד מ-4 ערוצים.

א. **הערוץ הגמיש** - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו, רצונו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי!

ב. **הערוץ המשולב** - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות | פסגות | מפגרים | אחר) ויחידות מתאימות בכוורת, או יחידות לבחירת המורה בכוורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.

ג. **הערוץ הממוקד** - השתלמויות מקוונות מונחות של 30 שעות, לפי נושא/מסלול או תוכן מוגדר. מידע בנושא הערוצים הממוקדים בתחום הדעת ניתן לקבל מהמפמ"ר וצוות המדריכים.

ד. **למידה עצמית**, ללא גמול - פתוחה תמיד לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7.

מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה.

לסרטון הסבר [לחצו כאן](#)

להתרשמות מהסביבה [לחצו כאן](#)

להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

מערכת "מצפן"

בשנת הלימודים תשפ"ג, תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט.

ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

כללי

הוראות כלליות

תלמידים העוסקים בלימודי הנגינה באופן שיטתי ורצוף לאורך שנים רשאים לגשת לבחינת בגרות בנגינה ובשירה. בחינת בגרות זו נותנת הכרה והערכה למאמץ ולהשקעה הרבה בלימודיהם. תלמידים העונים על אמות המידה של תכנית הבחינה הנדרשת יגישו את מועמדותם באמצעות טופס הבקשה המקוון ל"בחינת בגרות במוזיקה-רסיטל". החל משנה"ל תשע"ז התחיל יישום **תהליך "רישום מוקדם" לתלמידים הנמצאים בכיתה י' ולומדים בקונסרבטוריון מפותח**. הבחינה כוללת רסיטל ועבודה עיונית נלווית בכתב. תהליך הבחינה הינו תלת שנתי (י-י"ב).

(לקישור לטופס ההרשמה המוקדם לתלמידי קונסרבטוריונים << לחץ כאן >>)

- להלן מספר כללים:
- בחינת הבגרות במוזיקה-רסיטל מתקיימת אך ורק בכיתה י"ב.
- החל משנת תשפ"ג חוזרים להיבחנות חיצונית בלבד
- אין אפשרות להיבחן בשני כלים או בשני תחומים.

בשנה"ל תשפ"ג ניתן יהיה לגשת לבחינת בגרות מוזיקה-רסיטל במחלקות הבאות:

- ✓ מחלקת פסנתר
- ✓ מחלקת כלי קשת
- ✓ מחלקת כלי נשיפה (עץ ומתכת)
- ✓ מחלקת כלי פריטה
- ✓ שירה אמנותית (קלאסית)
- ✓ ג'אז – נגינה
- ✓ ג'אז - שירה
- ✓ פופ-רוק - נגינה
- ✓ פופ-רוק - שירה
- ✓ מחלקת כלי הקשה
- ✓ כלים עתיקים
- ✓ מוזיקה ערבית-מזרחית
- ✓ מוזיקה ערבית-מזרחית – שירה
- ✓ מוזיקה ערבית-מזרחית – כלי הקשה

✓ כלים עממיים

בקשות החורגות ממחלקות הכלים הללו **יידחו על הסף**. על מוסדות החינוך להקפיד שתלמידיהם לא יתכוננו לבחינה בגרות זו **בכלים החורגים** מן הרשימה המפורטת בטופס הבקשה.

בנוסף לבחינה במחלקות המפורטת לעיל, **ניתן לגשת לבחינת רסיטל בקומפוזיציה** (פרטים בהמשך חוזר זה).

רמות הבחינה

ניתן לגשת לבחינת בגרות מוזיקה-רסיטל **בהיקף של 5 יח"ל בלבד**.

טווח הלימודים

- ❖ אישור התוכנית נקבע בהתאם לרמת הקושי של היצירות המבוצעות. יחד עם זאת, יש להביא בחשבון את משך לימודי הנגינה הנדרש על מנת להגיע לרמה הנדרשת בבחינות הבגרות.
- ❖ שנות לימוד הנגינה המפורטות מתייחסות ללמידה רצופה עם מורה עד ליום רסיטל הבגרות (לא ניתן לגשת לרסיטל ללא לימוד נגינה/שירה בפועל)

○ משך הלימודים הנדרש לרמה של 5 יח"ל הוא:

- פסנתר, כלי קשת, כלים עתיקים - לפחות 8 שנות לימוד.
- כלי נשיפה, כלי פריטה - לפחות 5 שנות לימוד.
- כלי הקשה - לפחות 5 שנות לימוד.
- מוזיקה ערבית מזרחית, כלים עממיים - לפחות 5 שנות לימוד.
- שירה (אמנותית, פופ רוק, ג'אז, ג'אז פופ רוק) - לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחלופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי אחד בלבד טרם לימודי השירה.
- ג'אז (נגינה) - לפחות 5 שנות לימוד רצופות על הכלי בו נבחים התלמידים, או לחלופין, 6 שנות לימוד מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- פופ-רוק (נגינה) - לפחות 5 שנות לימוד רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים, או לחלופין, 6 שנות לימוד מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.

נוהל הגשת הבקשה

- קישור להורדת טופס הבקשה המקוון - [\(קובץ EXCEL להורדה\)](#)
הטופס יעלה לאתר מפת"ר מוזיקה בתאריך - 01.09.2022.
- בטופס הבקשה יש לפעול בהתאם להנחיות המופיעות באתר מפת"ר מוזיקה ולצרף את כל הטפסים הנלווים הנדרשים. לא ניתן לשלוח חוות דעת ללא חתימה (אלקטרונית או בכתב יד).
- תלמידים הלומדים במגמת מוזיקה או קונסרבטוריון – מומלץ שאדם מהמוסד הלימודי יעבור על טופס הרסיטל טרם הגשתו.

- תלמידים הלומדים פחות משנתיים אצל מורה הנגינה/השירה הנוכחי, מחויבים לצרף חוות דעת של מורה הנגינה/שירה הקודם.
- במסגרת רסיטל בתחום הקלאסי מומלץ לבחור יצירות מתוך מאגרי היצירות הרשמיים:
מאגר יצירות קלאסי כללי, מאגר יצירות לשירה אמנותית, מאגר יצירות לחלילית.
 - יצירות שייבחרו מתוך המאגר יאושרו באופן אוטומטי, בעוד יצירות שאינן במאגר יועברו לאישור ועדה ולא ניתן להבטיח את אישורן.
 - תשומת לב!
 - לא יתקבלו טפסים נלווים בדואר או בפקס, אלא רק כקבצים מצורפים לטופס המקוון (Excel).
 - בעת מילוי הטופס יש לוודא בחירת כלי הנגינה המדויק (זמרים מתבקשים לבחור בשירה קלאסית/שירה פופ-רוק/שירה ג'אז)

לוח זמנים

- מועד שליחת הטפסים המקוונים יתבצע בין התאריכים 1 בספטמבר 2022 עד 23 באוקטובר 2022.
- המערכת תיסגר ביום שני 24 באוקטובר 2022.
- טפסי בקשה שיגיעו לאחר מועד זה ידחו על הסף ולא יטופלו.
- התוכנית המוגשת היא סופית. אין אפשרות לשנות את הרפרטואר.
- הערות לתיקונים או אישורים להצעות יישלחו לבתי הספר עד סוף חודש **דצמבר** 2022.
- זימונים לבחינה יישלחו לבתי הספר החל מחודש ינואר 2023, כחודש לפני מועד הבחינה.
- תוצאות המבחן תישלחנה לתחנה לקליטת הציונים עד אמצע יולי 2023.
- הציונים יועברו לתלמידים באמצעות הנהלת בית הספר.

מועדי הבחינה

- **כל בחינות הרסיטל השנה יהיו בהיבחנות חיצונית בלבד!**
- הבחינות תיערכנה בין התאריכים 15 בפברואר עד ה-3 באפריל 2023.
הערה: קודם מועד הבחינה יש לאפשר לתלמידים להופיע ב"קונצרט הרצה". הדרישות המפורטות להשמעות אלה יפורסמו במסמך המיועד לתלמידי הקונסרבטוריונים המוכרים על ידי משרד החינוך.
- **מודגש בזאת כי בחינת הרסיטל הינה ככל בחינת בגרות אחרת, והמועדים שייקבעו הינם קשיחים ולא ניתנים לשינוי.**
- אי יכולתו של מלווה-מנגן להגיע לבחינה אינה סיבה לדחייתה.
- הודעה על ביטול או אי הגעה לבחינה הינה באחריות המוסד/המגמה/המורה הפרטי במסגרתם לומדים התלמידים, ועליהם להודיע על כך עד שבועיים טרם מועד הבחינה שנקבעה.
- מוסד/מגמה/מורה פרטי שלא יודיעו על אי-הגעה של תלמידיהם לרסיטל, יוזמנו לשיחת בירור עם הפיקוח.

נוהל הבחינה

- משך הבחינה כ- 30 דקות.
- לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.
- חובה להביא את חוברות התווים של היצירות המבוצעות ברסיטל.
- כל הנבחנים ומלוויהם חייבים להביא את כלי הנגינה פרט לפסנתר, פסנתר חשמלי, מערכת תופים (אך יש להביא מצילות וקלאץ' להיי-הט), ומגברי גיטרה ובס. עם זאת, יש לזכור כי חלל הבחינה המארח אינו מתחייב על איכות או רמת המגברים, ולא בכל מקום ישנו פסנתר חשמלי. מומלץ כי הנגנים והמלווים יגיעו עם כלי הנגינה המוכרים להם.
- אין לקיים כל דיון או שיחה עם הבוחנים במהלך הבחינה שלא ביוזמתם.
- אין להקליט את מהלך הבחינה.
- לא תותר כניסה לאנשים שאינם חלק מביצוע הבחינה.
- הופעת הנבחנים מחייבת בלבוש רשמי ומכובד.
- צוות הבוחנים מנוע מלמסור כל הערכה, ציון או ביקורת בתום הבחינה. מצ"ב קובץ דרישות ונהלים עדכניים המסביר התנהלות הבחינה.
- לאחר קבלת תאריך לבחינה, על ביה"ס לשייך את התלמידים לשאלון 048588 במנבסנ"ט.
- תלמידים הלומדים בקונסרבטוריונים שבפיקוח משרד החינוך ועברו תהליך הכנה ראוי, במסגרתו הוגשו טפסי הרשמה מקדימה בכיתה י', יהיו זכאים לציון בית ספרי מטעם קונסרבטוריונים אלה. הפירוט הנדרש של נוהל זה יתפרסם למנהלי המוסדות המוכרים בנפרד.
- חובה להגיע לבחינה עם העבודה הנלווית מודפסת וכרוכה. בתחום הקלאסי, העבודה הנלווית תיכתב על היצירה המרכזית.

רסיטל בנגינה / שירה – סמל שאלון 048588

תוכנית הבחינה

מוזיקה קלאסית

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

❖ הבחינה תכלול 5 יצירות מתקופות שונות: יצירות מן התקופות הטרומ קלאסית, הקלאסית, הרומנטית, המודרנית, ויצירה ישראלית.

1. יצירה מהתקופה הטרומ קלאסית - בפסנתר - היצירה הטרומ קלאסית צריכה להיות יצירה רב-קולית
2. יצירה מהתקופה הקלאסית
3. יצירה מהתקופה הרומנטית
4. יצירה אימפרסיוניסטית או בת-זמננו
5. יצירה ישראלית

החל משנת תשע"ט מופיעות באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לכלים ותחומים שונים. [הקלק כאן](#) – למאגר יצירות (כותרים) לבחינת בגרות רסיטל עפ"י כלים וברמות קושי שונות. **יצירות המופיעות במאגר יאושרו באופן אוטומטי, בעוד יצירות שאינן מופיעות במאגר יעברו לאישור ועדה ולא ניתן להבטיח את אישורן.**

- בהרכבת התוכנית יש לתת עדיפות לספרות המקורית. בהעדר יצירה טרום קלאסית מתאימה, כגון ספרות כלי נשיפה מעץ וכלי נשיפה ממתכת, ניתן להמירה ביצירה מודרנית מן המאה ה-20 או המאה ה-21.
- תוכנית הבחינה בסקסופון תכלול יצירה אחת לפחות מהספרות המקורית לכלי.
- היצירה המרכזית בתוכנית חייבת להיות בעלת היקף של 3 פרקים לפחות (מתוך סונטה, קונצ'רטו, וריאציות). חובה לנגן יצירה זו במלואה ובעל-פה.
- **העבודה הנלווית בתחום הקלאסי תיכתב על היצירה המרכזית ברסיטל.**
- אם נבחרת יצירה שאינה מוכרת או יצירה מקורית לרפרטואר, יש לשלוח את תווי היצירה עם טופס הרסיטל.
- תלמידים שמנגנים בהרכב קאמרי רשאים להמיר את אחת היצירות שבתוכנית, פרט ליצירה המרכזית, לקטע קאמרי בו הם מנגנים את התפקיד המרכזי.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות ברסיטל. המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<הקלק כאן למחווה>>

שירה אמנותית

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בשירה אמנותית מחייבת:

- א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי אחד בלבד טרם לימודי השירה, או חברות קבועה במקהלה אמנותית שנתמכת ע"י מנהל התרבות שבמשרד התרבות.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

הבחינה תכלול 5 יצירות מתקופות שונות:

1. יצירה מהתקופה הטרנס קלאסית; אן תקופת הרנסנס אן תקופת הבארוק
2. יצירה מהתקופה הקלאסית
3. יצירה מהתקופה הרומנטית; ליד / שנסון
4. יצירה אימפרסיוניסטית אן יצירה מהמאה העשרים אן יצירה בת-זמננו
5. יצירה ישראלית אמנותית

החל משנת תשפ"ב מופיעות באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לשירה אמנותית. [הקלק כאן](#) – למאגר יצירות (כותרים) לבחינת בגרות רסיטל בשירה אמנותית. יצירות המופיעות במאגר יאושרו באופן אוטומטי, בעוד יצירות שאינן מופיעות במאגר יעברו לאישור ועדה ולא ניתן להבטיח את אישורן. יש להגיש יצירות שאינן במאגר לאישור מוקדם עד סוף אפריל 2022 באמצעות [טופס זה](#).

- היצירות תבוצענה בשלוש שפות שונות. יש להקפיד לשיר בשפת המקור.
- חובה לשיר את הרפרטואר בע"פ.
- יצירה אחת בלבד ניתן לבצע גם בשירת דואט, בטריו או באנסמבל.
- חובה לבחור יצירה אחת מרכזית – אריה אופראית, אריה מתוך אורטוריה, או ליד ברמה גבוהה (לדוג' שוברט). נושא העבודה העיונית יהיה יצירה מרכזית זו.
- באריות אופראיות ובאריות מתוך אורטוריות יש לשיר את הרפרטואר בסולמות המקור.
- ביצירות ישראליות יש לבצע את תפקיד הליווי נאמן למקור (**תפקיד הפסנתר כתוב בתווים ולא באקורדים**).
- אם נבחרת יצירה שאינה מוכרת או יצירה מקורית, יש לשלוח את תווי היצירה עם טופס הרסיטל.
- התלמידים יידרשו להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:
 - כללי – נוכחות, הופעה, יציבה.
 - טכניקה – אינטונציה, ארטיקולציה, נשימה, תמיכה, פונטיקה. יש לשים דגש על דיקציה.
 - אינטרפרטציה – פרזנטציה בע"פ, מבנה משפט, הגשת הטקסט.
 - בזמן הבחינה יתבקשו התלמידים לקרוא מהדף קטע סולפג', כולל זיהוי הסולם והמשקל, ברמת קושי של לפחות 3 שנות לימוד בתחום תורת המוזיקה. כמו כן, התלמידים יישאלו על היצירות / השירים שהוא מבצע: על המלחין, על השיר/היצירה, על התקופה, על הסגנון ועל מרכיבים מוזיקליים בולטים ביצירות.
 - קריאת תווים – חובה על הנבחנים להגיע עם תווי היצירות שבתוכנית הרסיטל (לפחות 3 מתוך 5 היצירות). התלמידים יתבקשו לשיר מספר תיבות אקראיות מתוך היצירות עם שמות הצלילים, להוכחת שליטתם בקריאת תווים.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות ברסיטל.
 המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<הקלק כאן למחווה>>

ג'אז - נגינה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בג'אז-נגינה מחייבת:

- א. לפחות 5 שנות נגינה רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים, או לחילופין, 6 שנות נגינה מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד, בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

תוכנית הבחינה:

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן:

- 1. קטע משועתק (Transcription) מהקלטה של מוזיקאי בולט מגדולי הג'אז.**
 - השעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויכחי עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוזיקלית.
 - קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 צורות של השיר (Chorus).
 - השעתוק ברסיטל אינו חייב להיות לקוח מהכלי הראשי של הנבחנים, כל עוד הוא מאתגר ומתחכם. כך יכול למשל גיטריסט לשעתק סולו של סקסופוניסט או להיפך. החשיבות העיקרית בקטע השעתוק היא מיומנויות השליטה בשפה, ב-"מטבעות לשון" ובאתגרים טכניים סגנוניים.
 - יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.
 - יש להגיש לבוחנים תווים כתובים של קטע הסולו מן המקור.
 - חובה לנגן את הקטע המשועתק בעל פה.
 - 2. בלדת ג'אז**
 - 3. קטע סווינג במהירות מתונה (medium)**
 - 4. קטע במקצב שאינו סווינג בשמיניות ישרות: Latin; Fusion; Funk; Bossa Nova**
 - 5. קטע מהיר באחד מסגנונות הג'אז**
- הערה:** ניתן להחליף אחד מן הקטעים, מתוך סעיפים 2-5 בלבד, ביצירה מקורית או בעיבוד ליצירה מכל תחומי המוזיקה.

החל משנת תשע"ט מופיעות באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לכלים ותחומים שונים. **הקלק כאן** – למאגר יצירות (כותרים) לבחינת בגרות רסיטל עפ"י כלים וברמות קושי שונות. לתשומת ליבכם – הקטעים במאגר אינם מחולקים לסגנונות המפורטים לעיל, ובאחריות התלמיד/ה והמורה לנגינה למצוא קטעים המתאימים לקריטריונים הנ"ל.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- על התלמידים להגיע לבחינה בליווי הרכב כילי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף (לקטעים מספר 2, 3, ו-4).
- גם כאשר יותר מתלמיד אחד מתוך ההרכב נבחן בבחינת רסיטל, לכל אחד מן התלמידים תהיה תכנית רסיטל אישית נפרדת. ניתן לבצע **עד** קטע אחד משותף לשני נגנים (ולא יותר) מן ההרכב, בהינתן והקטע עומד בתנאים הבאים:
 - א. הקטע יבוצע פעמיים – ינוגן בשתי בחינות הרסיטל השונות.
 - ב. היה ומדובר בקטע פשוט (לדוגמא מבנה סטנדרט) על שני הנבחנים לבצע אותו בגרסאות ו/או פרשנויות שונות באופן מובהק, כך שכל אחד מהם יהיה הנגן המוביל המובהק באותו קטע בבחינת הרסיטל שלו.
 - ג. היה ומדובר בקטע מורכב המביא לידי ביטוי יכולות ומיומנויות של שני הנגנים במקביל, תוך נגינת תפקידים מורכבים ומובילים, והכולל בתוכו סולואים ואלתורים של שני הנגנים, ניתן יהיה לנגן אותו בשתי הבחינות באופן זהה.
- קטע השעתוק יושמע בהקלטה מקורית באמצעות נגן או מכשיר הטלפון. יש להוריד את הקטע לטלפון ולהשמיע אותו כקובץ קול. אין להשמיעו ישירות מהאינטרנט (לדוג' ישירות מיוטיוב) על מנת לא להיתקל בהפרעות כגון הודעות או שיחות וכיו"ב (הטלפון יהיה על מצב טיסה בזמן ההשמעה). **משתמשי אייפון מתבקשים להביא עימם מתאם.**
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- **על הנבחנים במערכת תופים (ועל המתופפים המלווים אותם) להביא קלאץ' להיי-הט ומצילות.**
- במקרה של נגינה בכלי הקשה מלודי, קסילופון/ויברפון/מרימבה – על הנבחנים לנגן לפחות 2 קטעים ב-4 מקלות.

בכל הקטעים יידרשו הנבחנים להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- **יכולת אישית גבוהה בביצוע:** דיוק וניקיון צלילי, סאונד ואיכות צליל נאמנים לסגנון, דיוק קצבי, גיוון ועושר דינאמיים.
- **מיומנויות אלתור:** התלמידים יידרשו לאלתר בכל הקטעים תוך הפגנת שליטה סגנונית בז'אנר, במלוודיה, בסולמות, בהרמוניה, ובמקצבים המאפיינים אותו.
- **הובלת ההרכב:** התלמידים ייבחנו על האינטראקציה עם ההרכב כמו גם על הובלת ההרכב, בנוסף להיותם הנגנים המובילים. במסגרת היותם הנגנים המובילים, ייבחנו יכולותיהם כסולנים וכן כתומכים ומלווים בהרכב.
- **אינטרפרטציה:** חובה על התלמידים להפגין את כישוריהם כמבצעים יוצרים בכל קטע מנוגן. יכולות אלה יופגנו בגיבוש גרסה אישית, בעיבוד, בפיסוק, ובקטעי אלתור אתגריים.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **קריאת תווים – חובה:** התלמידים יידרשו לאלתר על מהלך הרמוני בקריאה מהדף (Prima Vista).
- **ידע תיאורטי:** הנבחנים ישאלו במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לשירים שבחרו, ויפגינו בתשובותיהם היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) לרבות צלילי צבע ומתח (7, 9, 11, 13, 6) וכי'.
- **עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על אחד השירים מתוך רפרטואר הרסיטל. יש לבחור שיר שמאפייניו המוזיקליים מציגים מורכבות ועושר.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות ברסיטל. המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<הקלה כאן למחווה>>

פופ-רוק - נגינה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בפופ-רוק נגינה מחייבת:

- ג. לפחות 5 שנות נגינה רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים, או לחילופין, 6 שנות נגינה מתוכן 3 שנים רצופות על הכלי בו נבחנים התלמידים בתוספת של 3 שנים רצופות על כלי נגינה אחד, בלבד שקדם ללימודי הנגינה בכלי הנוכחי.
- ד. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

תוכנית הבחינה:

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן:

1. קטע ג'אז משועתק (Transcription)

חובה לנגן קטע ג'אז משועתק (Transcription) של אחד מגדולי הג'אז. מובאת לפניכם רשימה אופציונלית לנגני ג'אז מתאימים, המהווה זוגמא לרמה הנדרשת. ניתן להיעזר ברשימה זו:

- גיטרה: ווס מונטגומרי, מייק סטרן, פאט מאתייני, ג'ו פאס, סקוט הנדרסון
 - גיטרה בס: פול ציימברס, רון קרטר, צ'ארלס מינגוס, ג'אקו פאסטוריוס
 - תופים: מקס רואץ', ארט בלייקי, רוי היינס, טוני וויליאמס, בריאן בלייד
 - כלי נשיפה: צ'ארלי פרקר, צ'אט בייקר, קליפורד בראון, צ'רלי פרקר, ג'ושוע רדמן
- השעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויוכיח עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוזיקלית.
 - קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus).
 - השעתוק ברסיטל אינו חייב להיות לקוח מהכלי הראשי של הנבחנים, כל עוד הוא מאתגר ומתוחכם. כך יכול למשל גיטריסט לשעתק סולו של סקסופוניסט או להיפך. החשיבות העיקרית בקטע השעתוק היא מיומנויות השליטה בשפה, ב- "מטבעות לשון" ובאתגרים טכניים סגנוניים.
 - יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.
 - יש להגיש לבוחנים תווים כתובים של קטע הסולו מן המקור.
 - חובה לנגן את הקטע המשועתק בעל פה.

2. קטע בלוז הכולל סולו מאולתר או מוכן מראש.

3. בלדת רוק/פופ

4. קטע במהירות מתונה

5. קטע במהירות גבוהה

הערה: ניתן להחליף אחד מן הקטעים, מתוך סעיפים 2-5 בלבד, ביצירה מקורית או בעיבוד ליצירה מכל תחומי המוזיקה.

החל משנת תשע"ט מופיעות באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לכלים ותחומים שונים. **הקלק כאן** – למאגר יצירות (כותרים) לבחינת בגרות רסיטל עפ"י כלים וברמות קושי שונות. לתשומת ליבכם – הקטעים במאגר אינם מחולקים לסגנונות המפורטים לעיל, ובאחריות התלמיד/ה והמורה לנגינה למצוא קטעים המתאימים לקריטריונים הנ"ל.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- על התלמידים להגיע לבחינה בליווי הרכב כלי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף (לקטעים מספר 2, 3, ו-4).
- גם כאשר יותר מתלמיד אחד מתוך ההרכב נבחן בבחינת רסיטל, לכל אחד מן התלמידים תהיה תכנית רסיטל אישית נפרדת. ניתן לבצע **עד** קטע אחד משותף לשני נגנים (ולא יותר) מן ההרכב, בהינתן והקטע עומד בתנאים הבאים:
 - ד. הקטע יבוצע פעמיים – ינוגן בשתי בחינות הרסיטל השונות.
 - ה. היה ומדובר בקטע פשוט (לדוגמא מבנה סטנדרט) על שני הנבחרים לבצע אותו בגרסאות ו/או פרשנויות שונות באופן מובהק, כך שכל אחד מהם יהיה הנגן המוביל המובהק באותו קטע בבחינת הרסיטל שלו.
 - ו. היה ומדובר בקטע מורכב המביא לידי ביטוי יכולות ומיומנויות של שני הנגנים במקביל, תוך נגינת תפקידים מורכבים ומובילים, והכולל בתוכו סולואים ואלתורים של שני הנגנים, ניתן יהיה לנגן אותו בשתי הבחינות באופן זהה.
- קטע השעתוק יושמע בהקלטה מקורית באמצעות נגן או מכשיר הטלפון. יש להוריד את הקטע לטלפון ולהשמיע אותו כקובץ קול. אין להשמיעו ישירות מהאינטרנט (לדוג' ישירות מיוטיוב) על מנת לא להיתקל בהפרעות כגון הודעות או שיחות וכיו"ב (הטלפון יהיה על מצב טיסה בזמן ההשמעה). **משתמשי אייפון מתבקשים להביא עימם מתאם.**
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- **על הנבחרים במערכת תופים (ועל המתופפים המלווים אותם) להביא קלאץ' להיי-הט ומצילות.**
- במקרה של נגינה בכלי הקשה מלודי, קסילופון/ויברפון/מרימבה – על הנבחרים לנגן לפחות 2 קטעים ב-4 מקלות.

בכל הקטעים יידרשו הנבחרים להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- **יכולת אישית גבוהה בביצוע:** דיוק וניקיון צלילי, סאונד ואיכות צליל נאמנים לסגנון, דיוק קצבי, גיוון ועושר דינאמיים.
- **מיומנויות אלתור:** התלמידים יידרשו לאלתר בכל הקטעים תוך הפגנת שליטה סגנונית בז'אנר, במלודיה, בסולמות, בהרמוניה, ובמקצבים המאפיינים אותו.
- **הובלת ההרכב:** התלמידים ייבחנו על האינטראקציה עם ההרכב כמו גם על הובלת ההרכב, בנוסף להיותם הנגנים המובילים. במסגרת היותם הנגנים המובילים, ייבחנו יכולותיהם כסולנים וכן כתומכים ומלווים בהרכב.
- **אינטרפרטציה:** חובה על התלמידים להפגין את כישוריהם כמבצעים יוצרים בכל קטע מנוגן. יכולות אלה יופגנו בגיבוש גרסה אישית, בעיבוד, בפיסוק, ובקטעי אלתור אתגריים.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **קריאת תווים – חובה:** התלמידים יידרשו לאלתר על מהלך הרמוני בקריאה מהדף (Prima Vista).
- **ידע תיאורטי:** הנבחרים ישאלו במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לשירים שבחרו, ויפגינו בתשובותיהם היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) לרבות צלילי צבע ומתח (7, 9, 11, 13, 6) וכי'.
- **עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על אחד השירים מתוך רפרטואר הרסיטל. יש לבחור שיר שמאפייניו המוזיקליים מציגים מורכבות ועושר.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות ברסיטל.
המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<<הקלק כאן למחווה>>>

ג'אז - שירה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בג'אז שירה מחייבת:

- א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי נגינה אחד בלבד טרם לימודי פיתוח קול, או חברות קבועה במקהלה או הרכב קולי שנתמך ע"י מנהל התרבות שבמשרד התרבות.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן (לרבות ברירת חובה):

1. קטע משועתק (Transcription) –

- השעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויוכיח עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוזיקלית.
- קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus).
- חובה לשיר מהקלטה של זמר/ת או נגן בולט מגדולי הג'אז - השעתוק בריסטה אינו חייב להיות לקוח מהכלי הראשי של הנבחנים, כל עוד הוא מאתגר ומתוחכם. כך יכול למשל גיטריסט לשעתק סולו של סקסופוניסט או להיפך. החשיבות העיקרית בקטע השעתוק היא מיומנויות השליטה בשפה, ב-"מטבעות לשון" ובאתגרים טכניים סגנוניים.
- הקטע חייב לכלול אלתור; ביצוע קטע בחיקוי מדויק למקור כולל הרמוניה, מלודיה, עיבוד, סאונד, ארטיקולציה וסגנון שירה.
- יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.
- יש להגיש לבוחנים תווים כתובים של קטע הסולו מן המקור.
- נושא העבודה הנלווית יהיה קטע השעתוק.

2. קטע Swing או Bebop שאיננו בצורת בלוז

- יש לכלול סולו אלתור במשך של שני מבני שיר (Chorus) לפחות.

3. בלדה בסגנון הג'אז או קטע במקצב לטיני (קריבי, אפרו-קובני, ברזילאי, וכו')

- בלדה מתוך רפרטואר המופת של מלחינים דוגמת: Irvin Berlin, George Gershwin, Cole Porter וכדומה.
- יש לכלול סולו אלתור במשך חלק אחד של השיר (A או B) לפחות.

4. קטע בסגנון פאנק, ג'אז-רוק או ג'אז מודרני

- הקטע צריך לבטא שליטה בסינקופציה שמבוססת על תת חלוקה של שש-עשריות.
- כל אחד מהקטעים יכלול סולו אלתור במשך של מבנה השיר (Chorus).

5. קטע לבחירת התלמיד/ה (יכול להיות קטע מקורי)

- כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.
- לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- על התלמידים להגיע לבחינה בליווי הרכב כלי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף (לקטעים מספר 2, 3, ו-4). על המתופפים המלווים להביא קלאץ' להי-הט ומצילות.
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- קטע השעתוק יושמע בהקלטה מקורית באמצעות נגן או מכשיר הטלפון. יש להוריד את הקטע לטלפון ולהשמיע אותו כקובץ קול. אין להשמיעו ישירות מהאינטרנט (לדוג' ישירות מיוטיוב) על מנת לא להיתקל בהפרעות כגון הודעות או שיחות וכיו"ב (הטלפון יהיה על מצב טיסה בזמן ההשמעה). **משתמשי אייפון מתבקשים להביא עימם מתאם.**
- הנבחנים רשאים ללוות עצמם בשיר אחד בכלי הרמוני ללא הרכב מלווה (ראה הערה הנוגעת למיומנות רשות בליווי להלן).
- יש לבצע את כל הקטעים ברסיטל בעל-פה (גם אם התלמידים מנגנים בהרכב המלווה).

בכל השירים יידרשו הנבחנים להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- יכולת אישית גבוהה בביצוע: טכניקה קולית, אינטונציה, שליטה בנשימה, איכות צליל, דינמיקה, מנעד קולי, שליטה ברגיסטרים שונים ובמעבר שביניהם, גיוון בצבעי הקול.
- אינטרפרטציה אישית, פיסוק מוזיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוזיקלית בה הם מתמחים ויכולת ביטוי.
- מיומנות אלתור – למעט קטע השעתוק, יש להראות מיומנות אלתור, ולא לבצע את הסולואים בשעתוק למקור.
- קטעים מאתגרים אשר יאפשרו לתלמידים להביא את יכולותיהם האישיות לידי ביטוי.
- שליטה במאפייני הסגנונות שנבחרו.
- דיקציה, מבטא והבנה אודות הטקסט אותו הם שרים.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- קריאת תווים - חובה:**
 - חובה על הנבחנים להגיע עם תווי היצירות שבתוכנית הרסיטל (לפחות 3 מתוך 5 היצירות). התלמידים יתבקשו לשיר מספר תיבות אקראיות מתוך היצירות עם שמות הצלילים, להוכיח שליטתם בקריאת תווים.
 - תרגיל סולפג'י (Unseen) קצר ברמה לא מורכבת (מלודית וריתמית), במפתח סול, בסולם בעל 4-2 סימני התק, כולל וריאנטים של מינור.
- Unheard:** התלמידים יתבקשו לבצע בזמן הבחינה קטע אלתור (Scat) על מהלך הרמוני פשוט המושתת על דרגות דיאטוניות.
- רשות: ליווי עצמי, שליטה בכלי ליווי:** נבחנים אשר ילוו עצמם בנגינת כלי הרמוני (פסנתר, גיטרה, בס וכו') או מלווי יזכו לנקודות בונוס.
- ידע תאורטי:** הנבחנים ישאלו במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לשירים שבחרו, ויפגינו בתשובותיהם היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) לרבות צלילי צבע ומתח (7, 9, 11, 13, 6) וכו'.
- עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על קטע השעתוק מתוך רפרטואר הרסיטל, כאשר החלק המרכזי בעבודה יהיה ניתוח

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות ברסיטל.
המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זו הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<<הקלק כאן למחווה>>>

* להלן קישור לסרטון הסבר להכנת תכנית בתחום גיאז <<<הקלק כאן לסרטון>>>

אספקטים של גוון וביצוע, כולל התייחסות לפרשנות האישית של הנבחן.

פופ-רוק - שירה

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בפופ-רוק שירה מחייבת:

- א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי נגינה אחד בלבד טרם לימודי פיתוח קול, או חברות קבועה במקהלה או הרכב קולי שנתמך ע"י מנהל התרבות שבמשרד התרבות.
- ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן (לרבות ברירת חובה):

1. קלאסיקה של הזמר העברי:

- מובאת לפניכם רשימה **אופציונלית** למלחינים ישראלים מהזמר העברי, **המהווה דוגמא לרמה הנדרשת**. ניתן לבחור גם שירים של מלחינים שלא מתוך הרשימה הנתונה אך עליהם "להתכתב" עם מלחיני התקופה והסגנון:
- סשה ארגוב - משה וילנסקי - מרדכי זעירא - גיל אלדמע - דובי זלצר
- נעמי שמר - נורית הירש - מוני אמריליו - נחום הימן - יוחנן זראי
- עמנואל עמירן - ידידיה אדמון - יהודה שרת - נחום נרדי - יאיר רוזנבלום
- דוד זהבי - דובי זלצר - יוחנן זראי - אביהו מדינה
- חובה לשמור על המלודיה המקורית (ולא ביצועים מאוחרים של השיר - "קאברים").
- השיר יבוצע בליווי כלי הרמוני אחד (פסנתר או גיטרה).

2. שיר פופ-רוק ישראלי לרבות:

- רוק ישראלי בעברית
- רוק של יוצר ישראלי המבוצע באנגלית
- פופ-ים-תיכוני ("מוזיקה מזרחית")

3. שיר לבחירת התלמידים (כולל אפשרות של שיר בהלחנה מקורית)

4. שיר מתוך רשימת הסגנונות הבאים (על הנבחרים לבחור אחת מהאפשרויות א'-ד'):

- א. מוזיקה "לטינית" ואפרו-לטינית: Latin pop, Caribbean music (Reggae, Cumbia, Bachata, Rumba, Son, Salsa), Tango, Modern Latin Music (Reggaeton), Brazilian Music (Samba, Bossa Nova) וכו'.
- ב. "מוזיקה שחורה": RnB, Soul, Spirituals, Motown style, Funky, Hip-hop, Rap
- ג. מוזיקה מאגן הים התיכון: מוזיקה בלקנית, ערבית, טורקית, וכו'.
- ד. שיר בשפה שלישית (שאיננה אנגלית או עברית, אך לא תרגום של שיר לשפה שלישית).

5. קטע מיומנות טכנית על פי הבחירה הבאה (על הנבחרים לבחור אחת מהאפשרויות א'-ג') מתוך רשימה מחייבת:

- א. שיר ברמת ביצוע טכנית גבוהה: שירה תוך הקפדה על מאפייני הביצוע המקורי: ז'אנר, ניואנסים סגנוניים, נאמנות ל-feel, פיסוק, דינמיקה, אינטרפרטציה והפקה קולית.
- ב. שיר מתוך רפרטואר מחזות זמר: יכולת משחק (כניסה לדמות) והגשת טקסט.

ג. ווקאליזה (של סולו ווקאלי מקורי או שעתוק ווקאלי לסולו אינסטרומנטלי):

הווקאליזה תתחקה אחר סולו מלוודי ברמת מורכבות טכנית גבוהה. אין צורך לבצע חיקוי של גוון כלי הנגינה, אלא אם הדבר תורם לאינטרפרטציה המוזיקלית.

- **הקטעים בסעיף 5 מתוך רשימה נתונה ומחייבת.**
- הליווי לקטעים יפורט בסעיף "הרכב מלווה".
- משך הווקאליזה (ג) לא יפחת מדקה.

כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.
לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- על התלמידים להגיע לבחינה בליווי הרכב כלי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף (לקטעים מספר 2, 3, 4-1). יש לצרף זמרת/ליווי או הרכב קולי באחד מן הקטעים הללו (פירוט בסעיף "שירת הנבחנים בהרמוניה ווקאלית" להלן). **על המתופפים המלווים להביא קלאץ' להיי-הט ומצילות.**
- קטע מספר 1 (קלאסיקה של הזמר העברי) יבוצע בליווי כלי הרמוני אחד – פסנתר או גיטרה.
- קטע מספר 5 (קטע מיומנות טכנית) יבוצע בליווי פלייבק נאמן לעיבוד המקורי ברמה גבוהה (למעט סולם) או בליווי הקטע המקורי (במקרה של ווקאליזה). האחריות לתפעול הפלייבק על הנבחנים. הקטע יושמע בהקלטה מקורית באמצעות נגן או מכשיר הטלפון. יש להוריד את הקטע לטלפון ולהשמיע אותו כקובץ קול. אין להשמיעו ישירות מהאינטרנט (לדוג' ישירות מיוטיוב) על מנת לא להיתקל בהפרעות כגון הודעות או שיחות וכיו"ב (הטלפון יהיה על מצב טיסה בזמן ההשמעה). **משתמשי אייפון מתבקשים להביא עימם מתאם.**
- הנבחנים רשאים ללוות עצמם בשיר אחד בכלי הרמוני ללא הרכב מלווה (ראה הערה הנוגעת למיומנות רשות בליווי להלן).
- יש לבצע את כל הקטעים ברסיטל בעל-פה (גם אם התלמידים מנגנים בהרכב המלווה).

בכל השירים יידרשו הנבחנים להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- יכולת אישית גבוהה בביצוע: טכניקה קולית, אינטונציה, שליטה בנשימה, איכות צליל, דינמיקה, מנעד קולי, שליטה ברגיסטרים שונים ובמעבר שביניהם, גיוון בצבעי הקול.
- אינטרפרטציה אישית, פיסוק מוזיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוזיקלית בה הם מתמחים ויכולת ביטוי.
- מיומנות אלתור – למעט קטע השעתוק, יש להראות מיומנות אלתור, ולא לבצע את הסולואים בשעתוק למקור.
- קטעים מאתגרים אשר יאפשרו לתלמידים להביא את יכולותיהם האישיות לידי ביטוי.
- שליטה במאפייני הסגנונות שנבחרו.
- דיקציה, מבטא והבנה אודות הטקסט אותו הם שרים.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **קריאת תווים - חובה:**
 - חובה על הנבחנים להגיע עם תווי היצירות שבתוכנית הרסיטל (לפחות 3 מתוך 5 היצירות). התלמידים יתבקשו לשיר מספר תיבות אקראיות מתוך היצירות עם שמות הצלילים, להוכחת שליטתם בקריאת תווים.
 - תרגיל סולפג'י (Unseen) קצר ברמה לא מורכבת (מלודית וריתמית), במפתח סול, בסולם בעל 2-4 סימני התק, כולל וריאנטים של מינור.
- **שירת הנבחנים בהרמוניה ווקאלית (קול שני):** במסגרת אחד השירים בתוכנית הרסיטל, ישירו הנבחנים קול שני בעוד זמר אחר שר את מנגינת המקור.
 - השיר יעובד להרכב ווקאלי (דואט, טריו או קוורטט) בליווי נגנים, או להרכב אקפלה (ללא ליווי כלי).
 - השיר יבוצע במלואו אך העיבוד הקולי אינו חייב לכלול את השיר כולו.
 - הנבחנים ישירו "קול שני" במשך קורוס (בית ופזמון) בזמן שזמר אחר שר את מנגינת המקור. בשאר השיר – ישירו הנבחנים את הקול הראשי.
 - אין לחזור על מנגינת המקור כקול שני ("קריאה ותשובה"). יש לבצע קול שני המעשיר הרמונית את המלודיה הראשית.
 - העיבוד והביצוע יפגינו דיוק פוליפוני, הקשבה הדדית ותשומת לב לדינמיקה בין הקול הראשון לבין הקול השני.
- **רשות: ליווי עצמי, שליטה בכלי ליווי:** נבחנים אשר ילוו עצמם בנגינת כלי הרמוני (פסנתר, גיטרה, בס וכו') או מלוודי יזכו לנקודות בונים.
- **ידע תאורטי:** הנבחנים ישאלו במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לשירים שבחרו, ויפגינו בתשובותיהם היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) לרבות צלילי צבע ומתח (6, 13, 11, 9, 7) וכו'.
- התלמידים יידרשו להכיר בכל אחד מן השירים את שמות המלחין והמשורר/פזמונאי, להסביר את פרשנותם לביצוע השיר תוך התייחסות לסגנון המוזיקלי ומאפייניו.
- **עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על אחד השירים מתוך רפרטואר הרסיטל. יש לבחור שיר שמאפייניו המוזיקליים מציגים מורכבות ועושר.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחון בחינת הבגרות ברסיטל. המחון מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחון זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<הקלק כאן למחון>>

ג'אז פופ רוק – שירה – שנת מעבר

ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

בשנת תשפ"ג ניתן יהיה להיבחן ברסיטל מסוג זה כיוון שמדובר בשנת מעבר.

החל משנת תשפ"ד רסיטל זה יבוטל.

הבחינה בג'אז פופ רוק שירה מחייבת:

א. לפחות 4 שנים רצופות של לימודי פיתוח קול, או לחילופין, 3 שנות לימודי פיתוח קול בתוספת של 3 שנות נגינה רצופות על כלי נגינה אחד בלבד טרם לימודי פיתוח קול, או חברות קבועה במקהלה או הרכב קולי שנתמך ע"י מנהל התרבות שבמשרד התרבות.

ב. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן (לרבות ברירת חובה):

1. קטע משועתק (Transcription)–

- השעתוק יהיה ברמה מאתגרת ויוכיח עבודה מעמיקה ויסודית מבחינה טכנית ומוזיקלית.
- קטע השעתוק יכלול סולו אלתור מאתגר במשך של לפחות 2 מבנים של השיר (Chorus).
- חובה לשיר מהקלטה של זמרת/ או נגן בולט מגדולי הג'אז - השעתוק ברסיטל אינו חייב להיות לקוח מהכלי הראשי של הנבחנים, כל עוד הוא מאתגר ומתוחכם. כך יכול למשל גיטריסט לשעתק סולו של סקסופוניסט או להיפך. החשיבות העיקרית בקטע השעתוק היא מיומנויות השליטה בשפה, ב-"מטבעות לשון" ובאתגרים טכניים סגנוניים.
- הקטע חייב לכלול אלתור; ביצוע קטע בחיקוי מדויק למקור כולל הרמוניה, מלודיה, עיבוד, סאונד, ארטיקולציה וסגנון שירה.
- יש לבצע את הקטע המשועתק בליווי ההקלטה המקורית.
- יש להגיש לבוחנים תווים כתובים של קטע הסולו מן המקור.
- נושא העבודה הנלווית יהיה קטע השעתוק.

2-3. שני קטעים על פי בחירתו של הנבחן מתוך רשימת הסגנונות הבאים:

Swing; Latin Jazz; Ballad; Bebop; Modern

- כל אחד מהקטעים יכלול סולו אלתור במשך של מבנה השיר (Chorus).

4. שיר הלקוח מהרפרטואר של אחד מן הזמרים הבאים:

אריטה פרנקלין, סטיבי וונדר, כריסטינה אגילרה, ביונסה, אריקה בדו, מייקל ג'קסון, וויטני יוסטון, מריה קארי, לותר ונדרוס.

- יש לבצע את אחד מן הקטעים הללו בסגנון פופ-רוק או בעיבוד / גרסה ג'אזית.

5. קטע בחירה אחד בסגנון פופ-רוק או ג'אז, או קטע מקורי או עיבוד/גרסה/פרשנות אישית ברוק פופ-רוק או ברוק

ג'אז מכל תחומי המוזיקה, כולל מוזיקה ישראלית.

כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.

לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- על התלמידים להגיע לבחינה בליווי הרכב כלי המונה לפחות 2 כלי Rhythm Section ולא יותר מ- 5 כלים. הרכב גדול יותר לא יורשה להשתתף (לקטעים מספר 2, 3, ו-4). **על המתופפים המלווים להביא קלאץ' להי-הט ומצילות.**
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- קטע השעתוק יושמע בהקלטה מקורית באמצעות נגן או מכשיר הטלפון. יש להוריד את הקטע לטלפון ולהשמיע אותו כקובץ קול. אין להשמיעו ישירות מהאינטרנט (לדוג' ישירות מיוטיוב) על מנת לא להיתקל בהפרעות כגון הודעות או שיחות וכיו"ב (הטלפון יהיה על מצב טיסה בזמן ההשמעה). **משתמשי אייפון מתבקשים להביא עימם מתאם.**
- יש לבצע את כל הקטעים ברסיטל בעל-פה (גם אם התלמידים מנגנים בהרכב המלווה).

בכל השירים יידרשו הנבחנים להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- יכולת אישית גבוהה בביצוע: טכניקה קולית, אינטונציה, שליטה בנשימה, איכות צליל, דינמיקה, מנעד קולי, שליטה ברגיסטרים שונים ובמעבר שביניהם, גיוון בצבעי הקול.
 - אינטרפרטציה אישית, פיסוק מוזיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוזיקלית בה הם מתמחים ויכולת ביטוי.
 - קטעים מאתגרים אשר יאפשרו לתלמידים להביא את יכולותיהם האישיות לידי ביטוי.
 - שליטה במאפייני הסגנונות שנבחרו.
 - דיקציה, מבטא והבנה אודות הטקסט אותו הם שרים.
- מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:**

• קריאת תווים - חובה:

- חובה על הנבחנים להגיע עם תווי היצירות שבתוכנית הרסיטל (לפחות 3 מתוך 5 היצירות). התלמידים יתבקשו לשיר מספר תיבות אקראיות מתוך היצירות עם שמות הצלילים, להוכיח שליטתם בקריאת תווים.
- תרגיל סולפג'י (Unseen) קצר ברמה לא מורכבת (מלודית וריתמית), במפתח סול, בסולם בעל 4-2 סימני התק, כולל וריאנטים של מינור.
- **רשות: ליווי עצמי, שליטה בכלי ליווי:** נבחנים אשר ילוו עצמם בנגינת כלי הרמוני (פסנתר, גיטרה, בס וכו') או מלודי יזכו לנקודות בונוס.
- **ידע תאורטי:** הנבחנים ישאלו במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לשירים שבחרו, ויפגינו בתשובותיהם היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) לרבות צלילי צבע ומתח (7, 9, 11, 13, 6) וכו'.
- **עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על קטע השעתוק מתוך רפרטואר הרסיטל.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הברגרות ברסיטל. המחווה מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הרסיטל. <<הקלק כאן למחווה>>

* להלן קישור לסרטון הסבר להכנת תכנית בתחום גיאז-פופ-רוק <<הקלק כאן לסרטון>>

בגרות רסיטל במוזיקה בתחום זמרה ערבית

* ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בשירה ערבית מחייבת :

- א. לימוד 4 שנים רצופות לפחות , לימודי זמרה ערבית.
- ב. שנתיים של נגינה על כלי מלודי מזרחי ברמת כלי משני (כדוגמת עוד או קאנון, הקשה, בוזק) – ל-3 שנים על מנת לרכוש מיומנות בסיסית כצורך להערכת התלמיד
- ג. התמצאות מלאה במקאמאת הבסיסיים ובמקצבים הערביים המזרחיים (מעוגן -"בידע תיאורטי").
- ד. לימוד 3 שנים רצופות לפחות בתחום תורת המוזיקה הערבית.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול 5 קטעים בהתאם לפירוט הבא :

1. שיר ממורשת המוזיקה הערבית במאה ה-20 מהאסכולה השאמית (סוריה, לבנון) או מהאסכולה המצרית.
2. ביצוע "דור" או "קצ'ידה" מהאסכולה הקלאסית של אחד מהמוזיקאים הבאים : סיד דרוויש, עבדו חאמולי, מוחמד עבד אלוהאב, זכריה אחמד, או מבצעים נוספים באותו ז'אנר.
3. ביצוע "מואשח אנדלוסי" או כל מושאח אחר מהאמה ה-19.
4. ביצוע "מוואל" או ליאלי ממורשת המוזיקה הערבית במאה ה-19 (ביצוע חופשי "אלתורי") – ביצוע של מאוול קיים. או קטע ליאלי
5. ביצוע שיר מהמורשת הפולקלור הערבי "שירים עממיים".

יש לבצע קטע אחד במשקל מורכב :

אחד מתוך הקטעים חייב להיות מתוך המשקלים הבאים 7/8 , 6/8 , 10/8

רמת היצירות צריכה לעמוד ולשקף את מספר שנות הלימוד בתכנית

כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.

לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק:

- חובה לבצע את היצירות בליווי הרכב כילי המונה עוד ותוף.
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- יש לבצע את כל הקטעים ברסיטל בעל-פה (גם אם התלמיד מנגן בהרכב המלווה).

בכל השירים יידרש הנבחן להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- **יכולת גבוהה בביצוע:** טכניקה קולית, אינטונציה, שליטה בנשימה, איכות צליל, דינמיקה, מנעד קולי, שליטה ברגיסטרים שונים ובמעבר שביניהם, גיוון בצבעי הקול.
- אינטרפרטציה מקורית של הסגנון, הבעה ויכולת ביטוי עצמית ושליטה בסגנון, פיסוק מוזיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוזיקלית בה הוא מתמחה.
- קטעים מאתגרים המאפשרים לתלמיד לבטא את יכולותיו האישיות.
- שליטה במאפייני הסגנונות בהתאם לבחירתו.
- שליטה בדיקציה, המבטא את השליטה בשפה הערבית, ואת הבנת הטקסט ותוכן השיר.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **מיומנויות שמיעה:** במבחן יתבקש התלמיד לזהות מקאמאת משמיעה.
- **מיומנויות ביצוע אלתור:** במבחן יקבל התלמיד מקאם שבו יהיה עליו ליצור מוואל או קטע ליאלי המורכב מאולתר בן שתי דקות.
- **ידע תיאורטי:**
 - הנבחן יישאל במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לקטעים שבחר, עליו להפגין ידע, שליטה והיכרות עם עולם המקאמאת – משפחות מקאמאת, טטראקורדים, צלילים מרכזיים, תבניות מקצבים בסיסיים, ההבדלים בין מקצבים לבין המשקלים בתרבות המוזיקה הערבית.
 - התלמיד יידרש להכיר בכל אחד מן השירים את שמות המלחין והמשורר, להסביר את פרשנותו לביצוע השיר תוך התייחסות לסגנון המוזיקלי ומאפייניו.
- **עבודה נלווית:** על העבודה הנלווית להתבסס על אחד השירים מתוך רפרטואר הרסיטל. יש לבחור בשיר אחד המסביר מאפייניו המוזיקליים.

כלי הקשה

ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד

- ❖ הבחינה תכלול 5 יצירות אשר יציגו שליטה של התלמידים בכלים שונים ובסגנונות שונים.
- ❖ התלמידים יידרשו לבחור מסלול אחד בלבד ולהראות שליטה ברמה גבוהה באחד משלושת המסלולים הבאים:
 - מסלול א' - כלי מקלדת (קסילופון, מרימבה, ויברפון)
 - מסלול ב' - מערכת תופים ורב-כלי
 - מסלול ג' – טימפני

מסלול א' - כלי מקלדת (קסילופון, מרימבה, ויברפון):

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן:

1-2. שתי יצירות למרימבה, לויברפון או לקסילופון:

- חובה לנגן אחת מהיצירות ב-4 מקלות.
- אחת משתי היצירות חייבת להיות עיבוד או טרנסקריפציה ליצירה מן הרפרטואר הקלאסי לתקופותיו.

3. יצירה לתוף קטן - התלמידים יידרשו להוכיח שליטה בתרגילי ה-Rudiments למיניהם: פרדידל לסוגנו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכיו"ב.

4. יצירה כתובה למערכת תופים אֶן יצירה רב-כלית.

5. יצירה / אטיוד לטימפני (יצירה ל- 3-4 טימפני או לחילופין ל- 2 טימפני עם שינויי כיוון במהלך היצירה).

מסלול ב' - מערכת תופים ורב-כלי:

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן:

1-2. שתי יצירות מתוות למערכת תופים ולרב-כלי.

3. יצירה לתוף קטן אֶן יצירה/אטיוד לטימפני.

- ביצירה לתוף קטן - התלמידים יידרשו להוכיח שליטה בתרגילי ה-Rudiments למיניהם: פרדידל לסוגנו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכיו"ב.

4. יצירה / אטיוד לטימפני - יצירה ל- 3-4 טימפני אֶן לחילופין ל- 2 טימפני עם שינויי כיוון במהלך היצירה.

5. יצירה אחת לכלי מקלדת (קסילופון / מרימבה / ויברפון).

מסלול ג' – טימפני:

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט להלן:

1-3. יצירות לטימפני:

- היצירות יהיו כתובות לסט של 3-4 טימפני.
- על התלמידים להוכיח שליטה בשינויי כיוון, אטימה וכיו"ב.
- 4. יצירה אחת לתוף קטן אן יצירה מתווה למערכת תופים אן רב-כלי.

- ביצירה לתוף קטן - התלמידים יידרשו להוכיח שליטה בתרגילי ה- Rudiments למיניהם: פרדידל לסוגנו, פלם, דראג, טרמולו פתוח, טרמולו סגור וכיו"ב.

5. יצירה אחת לכלי מקלדת (קסילופון / מרימבה / ויברפון).

* על מנת להגיע לתוצאות המספקות/המרביות יינתן ממוצע משקלל את הציון

כ-75% לכלי ראשי ו-25% לכלי משני.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות בריטל.

המחווה מתאר את מהלך בחינת הריטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הריטל. <<<הקלק כאן למחווה>>>

בגרות רסיטל במוזיקה בתחום התיפוף – רסיטל מוזיקה ערבית מזרחית

* ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בכלי הקשה – מוזיקה ערבית מזרחית מחייבת :

- ה. לפחות 5 שנים רצופות של לימודי כלי הקשה.
- ו. שליטה בשלושה כלי הקשה (פירוט ב-"תוכנית הבחינה").
- ז. התמצאות מלאה במקאמאת הבסיסיים ובמקצבים הערביים המזרחיים (פירוט ב-"ידע תיאורטי").
- ח. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה הערבית.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול 5 קטעים על פי הפירוט ממספר סגנונות שונים אשר בנויים על יותר מאסכולה אחת כמפורט להלן :

1. קטע מן האסכולה התורכית או קטע מן האסכולה הפרסית (אירן).
2. קטע מן האסכולות הצפון אפריקאיות (למעט מצרים).
3. קטע מן האסכולה העיראקית והח'ליגיית (מדינות המפרץ).
4. קטע מן האסכולה המזרח תיכונית.
5. קטע מן האסכולה הערבית מודרנית של מלחינים עכשוויים.

יש לבצע את הקטעים בלפחות שלושה כלי הקשה שונים :

- תוף מסגרת (באנדיר / דאף / טאר)
- דרבוקה / זארב / דאולה
- ריק / טרר

כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.

לא ניתן יהיה לבצע יצירה שלא עברה אישור מוקדם של הפיקוח.

הרכב מלווה ושימוש בפלייבק :

- על התלמיד/ה להגיע לבחינה בליווי כלי מלווה אחד לפחות.
- אין אפשרות להשתמש בפלייבק בזמן הבחינה.
- יש לבצע את כל הקטעים ברסיטל בעל-פה.

בכל השירים יידרש הנבחן להוכיח מיומנויות ביצוע גבוהות:

- **יכולת גבוהה בביצוע:** טכניקת נגינה, איכות צליל, דינמיקה, גיוון בצבעי כלי ההקשה.
- אינטרפרטציה אישית, פיסוק מוזיקלי וטקסטואלי, עמידה על במה, הבנה מעמיקה בשפה המוזיקלית בה הוא מתמחה ויכולת ביטוי.
- קטעים מאתגרים אשר יאפשרו לתלמיד להביא את יכולותיו האישיות לידי ביטוי.
- שליטה במאפייני הסגנונות שבחר.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **קריאת תווים - חובה:** התלמיד/ה יתבקש לנגן קטע בקריאה ראשונה מהדף (Prima Vista) ברמת נגינה תואמת.
- **ידע תיאורטי:**
 - הנבחן יישאל במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לקטעים שבחר, ויפגין בתשובותיו היכרות ושליטה במקאמאת – משפחות מקאמאת, טטראקורדים, צלילים מרכזיים, מקצבים בסיסיים של המיזאן, ההבדל בין מקצב ומשקל, המרכיבים: דום, טק, הס.
 - התלמיד יידרש להכיר בכל אחד מן השירים את שם המלחין, להסביר את פרשנותו לביצוע השיר תוך התייחסות לסגנון המוזיקלי ומאפייניו.
- **עבודה נלווית:** על הנבחן/ת להגיש עבודה עיונית ובה ניתוח אחת היצירות שנוגנה בריסטרל הבגרות דרך התפתחות הסגנון והאסכולה של היצירה לצד התפתחות כלי הנגינה (עליו ניגן/ה התלמיד/ה) בתרבויות השונות של המוזיקה הערבית האמנותית.

מוזיקה ערבית מזרחית

- ❖ **ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד.**
- ❖ רפרטואר הבחינה יכלול 5 יצירות לבחירה ממספר סגנונות שונים אשר בנויים על יותר מאסכולה אחת כמפורט להלן:
 1. קטע מן האסכולה התורכית
 2. קטע מן האסכולה הערבית
 3. קטע מן האסכולה העיראקית או פולקלור ערבי
 4. קטע מודרני
 5. קטע אלתור במקום מסוים (3 - 4 דקות)
- על התלמידים לגלות ידע ולבצע לפחות וריאציה אחת על מקצב נתון (מתוך הקטעים המוזיקליים שהם מנגנים).
- בזמן הבחינה יתבקשו התלמידים לנגן קטע בקריאה ראשונה מהדף (Prima Vista) ברמת נגינה תואמת.
- בנוסף, התלמידים יגלו ידע בתורת המוזיקה המזרחית ברמת קושי של לפחות 3 שנות לימוד בתחום.
- **עבודה נלווית:** על הנבחן/ת להגיש עבודה עיונית ובה ניתוח אחת היצירות שנוגנה בריסטר הבגרות דרך התפתחות הסגנון והאסכולה של היצירה לצד התפתחות כלי הנגינה (עליו ניגן/ה התלמיד/ה) בתרבויות השונות של המוזיקה הערבית האמנותית.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחונן בחינת הבגרות בריסטר.
המחונן מתאר את מהלך בחינת הריסטר והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחונן זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הריסטר. <<< [הקלה כאן למחונן](#) >>>

כלים עתיקים

ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד

❖ הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות:

1. יצירה מתקופת הבארוק האיטלקי המוקדם אן מתקופת הרנסנס
2. יצירה מתקופת הבארוק
3. יצירה מתקופת הבארוק הצרפתי אן יצירה קאמרית (ניתן לנגן בדואט)
4. יצירה מהתקופה המודרנית אן בת-זמננו
5. יצירה ישראלית

- חובה לנגן לפחות בשני סוגים של חליליות (סופרן, אלט).
- היצירה המרכזית בתוכנית חייבת להיות בעלת היקף של 2 פרקים לפחות.
- חובה לנגן את היצירה המרכזית בעל-פה.
- עבודה נלווית: על הנבחן/ת להגיש עבודה עיונית ובה ניתוח אחת היצירות שנוגנה ברסיטל הבגרות דרך התפתחות הסגנון והאסכולה של היצירה לצד התפתחות כלי הנגינה (עליו ניגן/ה התלמיד/ה) בתרבויות השונות של המוזיקה הערבית האמנותית.

החל משנת תשע"ט מופיעות באתר מפמ"ר דוגמאות ממאגר יצירות (כותרים) לחליליות.

[הקלק כאן](#) – למאגר יצירות (כותרים) לבחינת בגרות רסיטל בחליליות.

יצירות המופיעות במאגר 'אושרו באופן אוטומטי', בעוד יצירות שאינן מופיעות במאגר יעברו לאישור ועדה ולא ניתן להבטיח את אישורן.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחונן בחינת הבגרות ברסיטל.

המחונן מתאר את מהלך בחינת הרסיטל והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחונן זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל

את ציון בחינת הרסיטל. <<[הקלק כאן למחונן](#)>>

כלים עממיים

❖ ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

❖ הבחינה תכלול 5 יצירות מן התקופות הבאות:

1. יצירה מהתקופה הטרומ קלאסית

2. יצירה מהתקופה הקלאסית

3. יצירה מהתקופה הרומנטית

4. יצירה אימפרסיוניסטית אן בת-זמננו

5. יצירה ישראלית

- בהרכבת התוכנית יש לתת עדיפות לספרות מקורית. יצירה אחת לפחות, חייבת להיות מקורית.
- היצירה המרכזית בתוכנית חייבת להיות בעלת היקף של 2 פרקים לפחות (וריאציות, סונטה, קונצ'רטו).
- חובה לנגן את היצירה המרכזית בעל-פה.

- **עבודה נלווית:** על הנבחן/ת להגיש עבודה עיונית ובה ניתוח אחת היצירות שנוגנה בריסטר הבגרות דרך התפתחות הסגנון והאסכולה של היצירה לצד התפתחות כלי הנגינה (עליו ניגן/ה התלמיד/ה) בתרבויות השונות של המוזיקה הערבית האמנותית.

* על מנת לייצר תיאום ציפיות נכון ומדויק יותר, להלן קישור למחווה בחינת הבגרות בריסטר.
המחווה מתאר את מהלך בחינת הריסטר והנדרש מהתלמיד/ה בשלבים השונים, וכן, ע"פ מחווה זה הונחו הבוחנים להתייחס, לבדוק ולשקלל את ציון בחינת הריסטר. <<הקלק כאן למחווה>>

העבודה העיונית הנלווית בתחום הקלאסי

○ באתר מפמ"ר קיימות דוגמאות של עבודות עיוניות נלוות מתוך מטרה לתת לכם קנה מידה על רמת העבודה וההיקפים הנדרשים— <<הקלק כאן לצפייה>>

- ❖ מטרת העבודה הנלווית היא לעמוד על הזיקה בין הנגינה/השירה ובין הידע המוזיקלי בהבנת מרכיבי היצירה.
- ❖ חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה **כרוכה** לבוחנים ביום הבחינה. לא תתקבלנה עבודות שאינן כרוכות.
- ❖ יש להגיש את העבודה הנלווית חתומה על ידי מורה לכלי.
- ❖ **היקף העבודה כ- 8 עמודים.**
- ❖ היצירה שתנותח בעבודה הנלווית היא היצירה המרכזית שנבחרה לבחינת הרסיטל.
- ❖ העבודה תכלול ניתוח מוזיקלי של פרק אחד מתוך **היצירה המרכזית** המבוצעת ברסיטל, בזה האופן:

1. דף פתיחה ובו הפרטים הבאים:

שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד/ת התלמיד/ה, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.

2. מבוא (עמוד אחד בלבד) ובו הנקודות הבאות:

- תולדות חייו של המלחין (בקצרה)
- ציון יצירותיו המרכזיות של המלחין
- סקירה קצרה על התקופה תוך התייחסות למהלכים מרכזיים בהיסטוריה בכלל ומוזיקה בפרט
- סגנון היצירה

3. ניתוח מוזיקלי (6-7 עמודים) של פרק אחד בלבד מתוך היצירה המרכזית המבוצעת ברסיטל.

- בניתוח יש להתייחס למרכיבים המוזיקליים הבאים: מלודיה, מוטיבים מרכזיים, מהלכים הרמוניים בולטים וטונאליות, תבניות ריתמיות, מבנה היצירה ומרכיבים צורניים מרכזיים, דרכי עיבוד ומרקם.
- מומלץ להתייחס ליחודיות של כלי הנגינה כמו גם להיבט הביצוע. **חובה לשלב דוגמאות תווים.**

במהלך הבחינה יישאלו התלמידים על אודות המרכיבים המוזיקליים של הפרק המנותח בעבודה העיונית הנלווית. **שליטה וידע הנבחנים בתחום זה יהוו חלק מהציון.**

4. סיכום העבודה:

- המרכיבים המוזיקליים הבולטים ביצירה
- אינטרפרטציה אישית

5. נספח - תווים של הפרק המנותח.

העבודה העיונית הנלווית בתחום שירה אמנותית

○ באתר מפמ"ר קיימות דוגמאות של עבודות עיוניות נלוות מתוך מטרה לתת לכם קנה מידה על רמת העבודה וההיקפים הנדרשים – <<< הקלק כאן לצפייה >>>

- ❖ מטרת העבודה הנלווית היא לעמוד על הזיקה בין השירה ובין הידע המוזיקלי בהבנת מרכיבי היצירה.
- ❖ חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה כרוכה לבוחנים ביום הבחינה. לא תתקבלנה עבודות שאינן כרוכות.
- ❖ יש להגיש את העבודה הנלווית חתומה על ידי מורה לשירה.
- ❖ **היקף העבודה כ- 8 עמודים.**
- ❖ היצירה שתנוח בעבודה הנלווית היא היצירה המרכזית שנבחרה לבחינת הרסיטל.
- ❖ העבודה תכלול ניתוח מוזיקלי של יצירה מתוך היצירה המרכזית המבוצעת ברסיטל, בזה האופן:

1. דף פתיחה ובו הפרטים הבאים:

שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד/ת התלמיד/ה, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.

2. **מבוא** (עמוד אחד בלבד)

- על המשורר ועל המלחין
- סגנון השיר / היצירה (ליד, אופרה, תקופה)

3. **ניתוח טקסטואלי** (1-2 עמודים)

- מילות השיר / האריה / הליד, כולל תרגום לעברית

4. **ניתוח מוזיקלי** (3-4 עמודים)

- בניתוח יש להתייחס למרכיבים המוזיקליים הבאים: מלודיה, מרקם, מהלכים הרמוניים בולטים, תבניות מקצב בולטות, מבנה השיר, מוטיבים מרכזיים, טונאליות ודרכי עיבוד.
- חובה לשלב דוגמאות תווים. יש לצרף את התווים במלואם.

5. **הקשר בין הטקסט למוזיקה** (2-3 עמודים)

- האמצעים המוזיקליים האמנותיים בהם משתמש המלחין על מנת להמחיש את משמעות הטקסט.
- אינטרפרטציה אישית

6. **פירוט קצר של כל יצירות הרסיטל** (עמוד אחד בלבד)

- שם היצירה (מנין לקוחה, שם האופרה, הדמות)
- שם המלחין - שנים/תקופה
- שם המשורר - שנים/תקופה
- תוכן היצירה ב- 2-3 משפטים.

העבודה העיונית הנלווית בתחומי הג'אז, הפופ והרוק

○ באתר מפמ"ר קיימות דוגמאות של עבודות עיוניות נלוות מתוך מטרה לתת לכם קנה מידה על רמת העבודה וההיקפים הנדרשים—<<הקלק כאן לצפייה>>

- ❖ מטרת העבודה הנלווית היא לעמוד על הזיקה בין הנגינה/השירה ובין הידע המוזיקלי בהבנת מרכיבי היצירה.
- ❖ חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה **כרוכה** לבוחנים ביום הבחינה. לא תתקבלנה עבודות שאינן כרוכות.
- ❖ יש להגיש את העבודה הנלווית חתומה על ידי מורה לכלי.
- ❖ **היקף העבודה כ- 8 עמודים.**
- ❖ ברסיטלים מסוג **שירה ג'אז ושירה ג'אז פופ רוק** - הקטע שינוח בעבודה הנלווית הוא קטע השעתוק שנבחר לבחינה.
- ❖ ברסיטל מסוג **נגינה ג'אז, נגינה פופ-רוק ושירה פופ-רוק** על העבודה הנלווית להתבסס על אחד השירים מתוך רפרטואר הרסיטל. יש לבחור שיר שמאפייניו המוזיקליים מציגים מורכבות ועושר.
- ❖ **מבנה העבודה:**

1. דף פתיחה ובו הפרטים הבאים:

שם פרטי ומשפחה, תעודת זהות, כתובת וטלפון, שם המנחה, שם בית הספר בו לומד/ת התלמיד/ה, סמל בית הספר, שם הקונסרבטוריון.

2. העבודה תתמקד בקטע המבוצע ברסיטל (לפי ההנחיות לעיל), לפי הפירוט הבא:

- הרקע ההיסטורי של המבצע, המלחין והסגנון (עד 2 עמודים).
- המרכיב החשוב ביותר בעבודה הוא הניתוח המוזיקלי (עד 6 עמודים).
יש להתייחס בניתוח לנושאים הבאים:
 - א. מבנה וצורת היצירה (לדוגמה: מבנה AABA).
 - ב. טונליות (כולל שינויי סולם בחלקים השונים, במידה ויש).
 - ג. ניתוח מלודי הכולל תיאור של המוטיבים המרכזיים ביצירה, קווי מתאר (קונטור), מרווחים אופייניים, שימוש בצלילים הזרים לסולם, ניתוח התבניות הריתמיות והמלודיות (סקוונצות), תיאור המאפיינים הסגנוניים, וכיו"ב. יש להדגים זאת על גבי התווים בגוף הניתוח.
 - ד. ניתוח הרמוני בדרגות, בספרות רומיות (דרגות דיאטוניות, דומיננטה שניונית, מינוריזציה ומיקסטורות אחרות, שביעית שניונית, תחליפים טריטוניים וכדו').
 - ה. ניתוח גוון (תזמור, מרקם).
- ה. על הנבחים בשירה לנתח את השיר גם מבחינה טקסטואלית.

3.נספח הכולל את תווי היצירה (Chart/Lead Sheet), ניתוח הרמוני ומלודי בגוף התווים ומילות השיר (במידה ומדובר בטקסט מולחן).

* **ברסיטל מסוג שירה ג'אז** החלק המרכזי בעבודה יהיה ניתוח אספקטים של גוון וביצוע, כולל התייחסות לפרשנות האישית של הנבחן.

* **ברסיטל נגינה במערכת תופים** יש לכלול רכיבים נוספים לרכיבים המקצביים, כמפורט לעיל. אין ברסיטל זה החרגה למאפיינים ריתמיים בלבד, ועל הנבחנים לנתח מבנה, הרמוניה, מלודיה, וכו'.

❖ **מעבר לדרישות הניתוח הבסיסיות, ניתן להתמקד בעבודה בנושאים מגוונים, זאת בתנאי שרמת ההתעמקות תהיה גבוהה ומגובה במונחים מוזיקליים מקצועיים.**

דוגמאות לסוגים שונים של עבודות:

1. עבודה המתמקדת בניתוח סולו מתוך הקלטה של היצירה (מאפיינים סגנוניים באלתור, שימוש בסולמות כגון מוקטן, אלטרד וכדו', שימוש בטנשנים והולכת קולות Guide Tones, חשיבה ריתמית וכדו').
2. עבודה המתמקדת בהלחנה ובקשר שבין הלחן לטקסט מבחינה מלודית והרמונית.
3. השוואת המאפיינים המוזיקליים בשני ביצועים שונים של אותו השיר (עיבוד, טמפו, פרשנות הרמונית ומלודית וכדו').
4. השוואת המאפיינים המוזיקליים של שני מאלתרים שונים על אותו השיר (ניתוח מלודי ביחס להרמוניה, חשיבה ריתמית, פיתוח מלודי וכדו').

❖ **על הנבחנים להתמצא בפרטי העבודה הנלווית.**

❖ **הגשת עבודה נלווית, שאינה מגובה בידע תיאורטי, תגרום להורדת ציון.**

בגרות בקומפוזיציה – סמל שאלון 048587

❖ ניתן להיבחן ברמה של 5 יח"ל בלבד.

❖ תלמידים מוכשרים בעלי רקע עשיר בנגינה (לפחות 6 שנות נגינה) ובלמודי תורת המוזיקה: תיאוריה, סולפג', הרמוניה וספרות המוזיקה (לפחות 3 שנים) שמשותפים באופן קבוע בשיעורים יחידניים בתחום הקומפוזיציה, יכולים לגשת לבחינת בגרות מוזיקה-קומפוזיציה.

חובה לפרט מהלך לימודים אלה בסעיף "קורות חיים" בטופס הנבחנים ולצרף אליו שתי המלצות:

א. של המורה לקומפוזיציה.

ב. של המורה לנגינה על הכלי.

❖ בחינת הבגרות בקומפוזיציה תכלול 3 יצירות כתובות לכלים שונים בסגנונות שונים מתחום המוזיקה המערבית האמנותית.

▪ יצירה אחת לשני מבצעים לפחות, כאשר אחד מהם הוא כלי הרמוני.

▪ יצירה אחת להרכב קאמרי קטן או תזמורת או מקהלה (מינימום 3- כלי נגינה/קולות).

▪ יצירה אחת לבחירת התלמיד.

○ משך הזמן המינימאלי לכל יצירה הוא כ-30:2 דקות.

○ יצירה בעלת היקף גדול בזמן או בתזמור יכולה להיחשב במקום שתי יצירות קצרות.

○ הכתיבה צריכה להיות תואמת לכלי לו נכתבה היצירה ולהתבסס על ידע ועל המיומנויות הבאות:

▪ טיפול במוטיב: צמצום והרחבה

▪ משפטים מוזיקליים בסיסיים: סימטריה וא-סימטריה

▪ בניית צורות קטנות בסיסיות

▪ ארטיקולציה ויסודות תזמור בסיסיים

▪ טכניקה בסיסית של הרמוניה מערבית

▪ אמצעים קונטרפונקטיים בסיסיים ומורכבים

תיק העבודות יכלול:

▪ 3 יצירות מודפסות.

▪ הקלטות של 3 יצירות (רצוי הקלטה אחת בביצוע חי).

▪ עבודה עיונית נלווית. חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה כרוכה.

❖ הגשת היצירות לבחינת הרסיטל בקומפוזיציה תתבצע בחודש מרץ 2022, ותיעשה באופן מקוון בהעלאת קבצים לענן באמצעות קישור. אנא היערכו לכך מראש.

❖ הבחינות הפרונטליות במעמד בוחן תתקיימנה עד סוף חודש מאי 2022.

העבודה העיונית הנלווית בתחום הקומפוזיציה

❖ מטרת העבודה הנלווית היא ליצור זיקות גומלין בין היצירות המקוריות שנכתבו על ידי התלמיד/ה ובין יצירות מופת המשקפות פרספקטיבה היסטורית-מוזיקלית.

❖ **היקף העבודה כ- 8 עמודים.**

❖ העבודה תכלול:

1. נושא מרכזי לפיו נכתבו היצירות על ידי התלמיד/ה.
2. ניתוח מוזיקלי שכולל את המרכיבים הבאים: קווים מלודיים, תבניות ריתמיות, אמצעי הבעה, דינמיקה, ביצוע ונקודות נוספות בהתאם ליצירה המנותחת.
3. פרשנות קומפוזיטורית שתבוא לידי ביטוי בזווית שונות, כמו ניתוח השוואתי של ז'אנרים/צורות מוזיקליות שונות, מרכיבים סגנוניים שונים, תזמור וכיו"ב.

בגרות בתזמור – סמל שאלון 048567

* ניתן להיבחן בהיקף של 5 יח"ל בלבד.

הבחינה בתזמור מחייבת :

- ט. לפחות 6 שנים רצופות של לימודי נגינה.
- י. לפחות 3 שנים רצופות של לימודי תורת המוזיקה : תיאוריה, סולפג', הרמוניה, וספרות המוזיקה.
- יא. תלמידים המשתתפים באופן קבוע בשיעורים יחידניים בתחום התזמור.

חובה לפרט מהלך לימודים אלה בסעיף "קורות חיים" בטופס נבחן ולצרף אליו שתי המלצות :

- של המורה/המנחה לתזמור.
- של המורה לנגינה על הכלי.

תוכנית הבחינה :

הבחינה תכלול הצגה ודיון על תיק עבודות המכיל 4 יצירות מתוזמרות להרכבים כדלהלן :

6. תזמור אחד ליצירה ישראלית¹ לתזמורת כלי נשיפה ברמה א' (יצוגית).
7. 2 תזמורים ליצירה אחת חופשית² לתזמורת כלי נשיפה ברמות שונות (א' (יצוגית), ב' (עתודה), ג' (צעירה) – יש לבחור שניים).
8. תזמור אחד ליצירה חופשית לתזמורת סימפונית מלאה (במבנה קלאסי או רומנטי).
9. תזמור אחד ליצירה חופשית להרכב לבחירה, בו 12 כלים לפחות (כלים שונים) – לדוגמה : ביג בנד, תזמורת קאמרית, אנסמבל מודרני.

משך הזמן המינימאלי לכל יצירה הוא כ-3 דקות.

כל תוכנית תוגש מראש למשרד החינוך ותאושר ע"י צוות הבוחנים.

¹ יצירה ישראלית פרי טעו של מלחין ישראלי ושאינה נכתבה במקור לתזמורת כלי נשיפה
² כל יצירה מוזיקלית (ישראלית ושאינה ישראלית) שלא נכתבה להרכב תזמורתי זה

בכל התזמורים הכתיבה צריכה להיות תואמת לגוף הביצוע לו נכתבה היצירה ולהתבסס על ידע ועל המיומנויות הבאות:

- יכולות ומגבלות הכלים (תורת הכלים, מנעדים, וכו')
- שמירה על משפטים מוזיקליים
- שמירה על הצורות המקוריות של היצירות
- שמירה על כללי התיווי, הערות ביצוע, ונראות התווים
- אמצעים קונטרפונקטיים בסיסיים ומורכבים
- מהלכים הרמוניים זהים או שווים ליצירת המקור

תיק העבודות יכלול:

- כל התזמורים ערוכים ומסודרים - פרטיטורות ותפקידי כל הכלים בפורמט PDF.
- הקלטות של 2 תזמורים (הקלטה של תזמורות כלי נשיפה של קונסרבטוריון בפיקוח).
- עבודה עיונית נלווית. חובה להדפיס את העבודה ולהגיש אותה כרוכה.

הגשת היצירות לבחינת הרסיטל תזמור תתבצע בחודש מרץ 2023, ותיעשה באופן מקוון בהעלאת קבצים לענן באמצעות קישור. אנא היערכו לכך מראש.

הבחינות הפרונטליות במעמד בוחן תתקיימנה עד סוף חודש מאי 2023.

מיומנויות טכניות ותיאורטיות נוספות הנדרשות בבחינה:

- **ידע תיאורטי:**
 - הנבחן ישאל במהלך המבחן שאלות תאורטיות ביחס לתזמורים שכתב, ויפגין בתשובותיו היכרות ושליטה במרווחים, בסולמות, במודוסים, בסימני מפתח, בכל סוגי האקורדים ויחסם לסולם (דרגות הרמוניות) וכו'. כמו כן עליו להפגין שליטה בתורת הכלים, יכולת הכלים, גוון הצליל, מנעד וכו'.
- **עבודה נלווית:** מטרת העבודה הנלווית היא לבסס ולעגן את החלטות התלמיד במהלך תזמור היצירות אל מול המסורות הנהוגות בתזמור עבור תזמורות כלי נשיפה ותזמורות סימפוניות. **העבודה תכלול:**
 1. פרק מבוא - עם סקירה ספרותית של ספרי התזמור המרכזיים עליהם התבסס התלמיד בעבודתו.
 2. סוגיות בתזמור, הלכה למעשה - בחירת 5 מקטעים מהתזמורים אשר היוו אתגר תזמורי עבור התלמיד ואשר נמצא להן פתרון תזמורי ראוי. על התלמיד להציג כל מקטע, לתאר את הבעיה העולה בשלב התזמור, להציג את האפשרויות שעלו ולנמק את הפתרון הנבחר.
 3. יומן עבודה - תיעוד תהליך העבודה מול תזמורת כלי הנשיפה, הצגת האתגרים, התחושות והאירועים בזמן החזרות על היצירה. ביצוע תיקונים לאחר חזרות התזמורת ותיאור תהליך ההקלטה.

רשימת מקורות לדוגמא:

- Adler, S. (2016a). The Study of Orchestration (Fourth ed.). W. W. Norton & Company.
- Adler, S. (2016b). Workbook: for The Study of Orchestration, Fourth Edition (Workbook ed.). W. W. Norton & Company.
- Black, D., & Gerou, T. (1998). Essential Dictionary of Orchestration: The Most Practical and Comprehensive Resource for Composers, Arrangers and Orchestrators (Essential Dictionary Series) (2nd ed.). Alfred Music.
- Black, D., & Gerou, T. (2009). Essentials of Orchestration. Van Haren Publishing.
- Henderson-Windom, S. (2021). Orchestration. Wordeee.
- Mancini, H. (1993). Sounds and Scores: A Practical Guide to Professional Orchestration (Revised ed.). Alfred Music.
- McGuire, S., & Matějů, Z. (2020). The Art of Digital Orchestration (1st ed.). Focal Press.
- Newton, B. (2016). Band Orchestration: Volume 1 - Orchestration (1st ed.). CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Newton, B. (2017). Band Orchestration - Volume 2: Woodwinds (1st ed.). CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Newton, B. (2019). Band Orchestration: Volume 3 - Brass. Independently published.
- Piston, W. (1955). Orchestration (1st ed.). W. W. Norton & Company.
- Rimsky-Korsakov, N. (1964). Principles of Orchestration (Dover Books on Music) (Revised ed.). Dover Publications.
- Sevsay, E. (2013). The Cambridge Guide to Orchestration. Cambridge University Press.

אופן ההתקשרות

- ❖ קשר עם הפיקוח על החינוך המוזיקלי
- הפנייה לפיקוח תיעשה אך ורק ע"י הנהלת בית הספר באמצעות דואר אלקטרוני בלבד שכתובתו :

Recitalim@y-noam.com

בכל פנייה נא לציין שם משפחה ושם פרטי בתוספת מס' תעודת זהות על מנת שנוכל להשיב לפנייתכם במהירות וביעילות.

- פניות של הורים / תלמידים לא תיענינה.

בברכה,

בצלאל קופרוסר
מפמ"ר מוזיקה

העתקים :

- דר' מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- דר' סיגל ברקאי, מנהלת אגף אמנויות
- גב' דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך על יסודי
- מר דויד גל, מנהל אגף הבחינות
- מר רן נחום, מרכז בחינות בגרות מוזיקה-רסיטל